

Partizanų Lietuva pašto ženkluose

Ričardas VAINORA,

kolekcininkas filatelistas, XXVII knygos mėgėjų draugijos narys

Lietuvos paštas vasario 7 dieną išleido pašto ženklų bloką „Partizanų Lietuva“. Bloke du pašto ženklai, 0,81 ir 0,84 euro vertės. Ženkilai skirti korespondencijai į užsienį apmokėti, tačiau gali būti naudojami ir Lietuvoje: didesnio svorio laišku apmokėti arba, su papildomu ženklu, registruotai korespondencijai. Bloko autorė dailininkė Aušrelė Ratkevičienė, tiražas – 6500 vienetų.

Pašto ženkluose keturi portretai partizanų vadų, pasirašiusių Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos Deklaraciją. Viename ženkle Lietuvos karininkas, rezistentas, partizanų vadas, dimisijos brigados generolas Jonas Žemaitis-Vytautas ir Lietuvos pedagogas, partizanas Juozas Šibaila-Merainis.

(keliami į 2 psl.)

(atkelta iš 1 psl.)

Kitame ženkle partizanas Vytautas Gužas-Kardas ir Lietuvos partizanų pulkininkas Aleksandras Grybinas-Faustas. 1949 metų vasarį Minaičių bunkeryje įvyko išskirtinis įvykis – partizanų vadų suvažiavimas. Oficialiai posėdžiuose dalyvavo ir Deklaraciją pasirašę aštuoni asmenys. Kiti keturi partizanai: Petras Bartkus-Žadgaila, Adolfas Ramanauskas-Vanagas, Leonardas Grigonis-Užpalis ir Bronius Liesys-Naktis, bus pavaizduoti ant kitais metais išleisto bloko.

Ta pačia proga Lietuvos paštas išleido voką ir Vilniaus centriniame pašte naudojo specialų „Pirmos dienos“ antspaudą. Vokas gražus, ant jo pavaizduotas miškas, bet nelabai informatyvus. O štai antspaudas (naudojamas tik tą dieną, kai išleistas naujas pašto ženklas) informatyvus, jame pavaizduotas Lietuvos Laisvės kovų partizanų apygardų žemėlapis. Aiškiai matome visas 10 apygardų, juodu kvadratuku pažymėta Minaičių bunkerio tarp Radviliškio ir Baisogalos, vieta.

Reikia pasakyti, kad tokia svarbi ir aktuali tema, kaip kova už laisvę labai

sunkiai randa vietą Lietuvos pašto leidiniuose. 2009 metais buvo išleistas pašto ženklas su Jono Žemaičio-Vytauto portretu „Žymių Lietuvos žmonių“ serijoje. Tais pačiais metais išleistame bloke, skirtame Lietuvos 1000-mečiui, vienas ženklas skirtas „Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Tarybos Deklaracijai“ (taip parašyta ant pašto ženklo). 2019 metais išleistas pirmasis blokas iš dabartinės blokų serijos „Partizanų Lietuva“. Jame pavaizduotas partizanų bunkeris ir „Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Tarybos Deklaracija“ (dabar jau toks tekstas). Ir tai kol kas viskas. 2018 metus LR Seimas buvo paskelbęs Adolfo Ramanausko-Vanago metais, numatė plačią renginių programą. Tačiau išleisti jo šimtmečiui skirtą pašto ženklą prie Susisiekimo ministerijos veikianti Pašto mokslo ženklų leidybos komisija nepateikė, nors tais metais buvo išleista ir nemažai kitų ženklų.

Dar prasčiau su Lietuvos kovomis dėl nepriklausomybės. Lietuva kovojo su bermontininkais, su rusais ir lenkais, o kaip tai atsispindi pašto leidiniuose? Kolekcininkams, istorinės atminties puoselėtojams aktualūs šie klausimai.